

Zuzana Čaputová, Prezidentka SR

Kancelárie prezidentky SR
Štefánikova 2
811 05 Bratislava

Bratislava 28.6.2019

Vec: Výzva na vrátenie novely volebných zákonov späť parlamentu

Vážená pani prezidentka,

Radi by sme Vás požiadali **o vrátenie novely volebných zákonov**, ktoré schválila Národná rada SR 27. júna 2019 (parlamentná tlač 1559 46. schôdze NRSR) **späť poslancom na opätovné prerokovanie**.

Základom demokracie by mali byť férové podmienky pre fungovanie politických strán a ich súťaže o moc. Táto novela podľa nášho názoru **nepatrične zvýhodňuje parlamentné strany pred konkurenciou tých neparlamentných** zavedením relatívne nízkeho limitu na prijímanie darov a členského. Limit 3,5 milióna eur je takmer totožný so súčasným zákonným limitom troch miliónov eur pre samotné parlamentné voľby, hoci strany súťažajú počas volebného cyklu až v piatich voľbách, nehovoriac o peniazoch potrebných pre bežnú agendu a terénnu prácu medzi voľbami.

Priveľa peňazí v politike je nepochybne hrozbou pre demokraciu, ale tou je aj primálo peňazí na informovanie voličov o činnosti, programoch a alternatívnych riešeniach verejných problémov. **Ďaleko väčším problémom našich volieb je nedostatok štátnej kontroly výdavkov a obchádzania už súčasných pravidiel** financovania, čo schválená novela vôbec nerieši. Riziko výskytu financovania politiky „vlastnou hlavou“, igelitkami, fiktívnymi darcami, v alobaloch či „pol na pol“ je nepochybne stále prítomné.

Novela **znižuje transparentnosť tzv. tretích strán vo voľbách**, keďže doteraz museli vykazovať výdavky na transparentnom účte. Formálne novela tretie strany síce ruší, ale tým de facto vracia stav do časov, kde nikým nekontrolované (anti-) kampane boli prítomné a zároveň nekontrolovateľné.

Tiež považujeme za **neakceptovateľné, aby sa zmeny tak závažných zákonov robili za pár hodín v parlamente, relatívne krátko pred voľbami**. Správnou cestou by podľa nás bolo, aby strany svoje návrhy meniť pravidlá volieb a fungovania strán predložili najprv voličom vo svojich volebných programoch a po získaní dôvery po nasledujúcich parlamentných voľbách ich v štandardnom legislatívnom procese prediskutovali a schválili.

Podrobnejšie vysvetľujeme problémy novely v našom stanovisku v prílohe (tiež na www.transparency.sk). V prípade otázok Vám radi poskytneme detailnejšie podklady či informácie aj osobne.

Veríme, že aj váhou Vašej funkcie sa pridáte k ochrane práva všetkých voličov na čestnú a férovú politickú súťaž.

S úctou

Gabriel Šipos

Riaditeľ Transparency International Slovensko